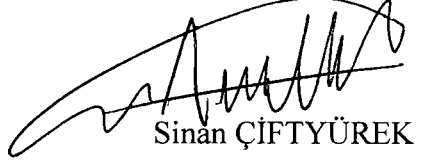

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK
Van Milletvekili

Urartu Kralı Menua tarafından yaklaşık 3 bin yıl önce Van'da inşa ettirilen ve uzunluğu 51 kilometre olan tarihi Şamran (Minua) Kanalı yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Urartu Kralı Menua'nın, Van'ın Gürpınar ilçesinden başlayarak eski yerleşim merkezi olan Van Kalesi'ne su ulaştırmak amacıyla yaptırdığı Şamran/Minua Kanalı, günümüze kadar varlığını koruyabilmiş Urartu mühendisliğinin ve mimarisinin en önemli örneklerinden biridir. Ancak söz konusu kanal bugün ciddi bir bakımsızlık ve ilgisizlik içindedir. Kanalin bazı bölümleri define aramak amacıyla gerçekleştirilen kaçak kazılar nedeniyle, bazı bölümleri ise yağışlar ve uzun süredir bakım yapılmaması sebebiyle çökmüş durumdadır. Göçükler ve aşınmaların yanı sıra kirlilik de kanalın son yıllarda karşı karşıya kaldığı başlıca tehditler arasındadır. Kanal güzergâhı üzerinde yer alan ve "Kırk Değirmenler" olarak anılan tarihi değirmen yapıları da büyük ölçüde yapısal tahribata uğramıştır. Günümüzde 13 bağımsız yapıdan oluşan ve toplam 27 değirmeni barındıran bu alan, ciddi hasara rağmen kısmen işler durumdadır. Öte yandan, Şamran/Minua kanallarını besleyen su kaynağı, Van merkezine içme ve kullanma suyu sağlanması amacıyla önüne bentler kurularak borular aracılığıyla kent merkezine taşınmaktadır. Bu durum; doğal dengenin sürdürülebilirliği, Şamran/Minua kanallarının varlığının korunması ve kanal hattı üzerindeki tarımsal ve hayvansal üretim alanlarının sulama ihtiyacının karşılanması açısından çeşitli sorunlara yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Şamran/Minua Kanalı ve Kırk Değirmenler hakkında bugüne kadar Bakanlığınız tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu incelemeler hangi tarihlerde gerçekleşmiştir? İnceleme sonucu herhangi bir rapor yazılmış mıdır?
2. Şamran/Minua Kanalı ve Kırk Değirmenler için Bakanlığınız tarafından planlanmış herhangi bir restorasyon çalışması mevcut mudur?
3. Şamran/Minua Kanalı ve Kırk Değirmenler'in tescilli varlığı statüsü alması yönünde Bakanlığınız tarafından yürütülen herhangi bir çalışma mevcut mudur?
4. Van'ın binlerce yıllık doğal ve kültürel mirası olan Şamran/Minua Kanalı ve Kırk Değirmenler'in, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne girmesi ve uluslararası fonlarla desteklenmesi için Bakanlığınız tarafından herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?